

Nieuwsbrief Monitoring en Evaluatie van het Adolescentenstrafrecht

November 2018
Nr. 3

Introductie

De afgelopen periode is veel gebeurd rondom het onderzoeksprogramma Monitoring en Evaluatie van het Adolescentenstrafrecht dat tot en met 2019 door het WODC wordt uitgevoerd. De rapporten van het kenmerkenonderzoek en de procesevaluatie zijn gepubliceerd; er is een start gemaakt met de effectmeting, de internationale vergelijking en het overkoepelende rapport waarin alle bevindingen samen zullen komen; en er is een dataminingsproject opgestart naar de toepassing van het jeugdstrafrecht bij jongvolwassenen. In deze nieuwsbrief beschrijven we beknopt de uitkomsten van het kenmerkenonderzoek en de procesevaluatie en lichten we het dataminingsproject verder toe. Daarnaast zijn er veranderingen geweest in het onderzoeksteam en stellen we onze nieuwe medewerkers graag aan jullie voor.

Onderzoeksrapport Adolescentenstrafrecht: Kenmerken van de doelgroep, de strafzaken en de tenuitvoerlegging

Recent is het onderzoek naar de kenmerken van jongvolwassenen die volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht afgerond. Hoewel in de Memorie van Toelichting bij het adolescentenstrafrecht wel enkele voorbeelden van de doelgroep zijn gegeven, is de omschrijving van de doelgroep algemeen en is de uitwerking daarvan aan de praktijk overgelaten. Onduidelijk was daarom welke jongvolwassenen in de praktijk volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht. In de kenmerkenstudie zijn de achtergrond-, criminele carrière en persoonskenmerken onderzocht van jongvolwassenen die in het eerste jaar na invoering van het adolescentenstrafrecht volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht. Deze jongvolwassenen zijn vergeleken met een groep jongvolwassenen die in dezelfde periode volgens het volwassenenstrafrecht zijn berecht. Daarvoor is gebruik gemaakt van zowel registratiedata als dossiers van het OM, de reclassering, het NIFP en het CBS. Uit de kenmerkenstudie blijkt dat in de praktijk redelijke consensus lijkt te bestaan over welke jongvolwassenen in aanmerking komen voor de toepassing van het jeugdstrafrecht. Zo wordt het jeugdstrafrecht vooral toegepast bij 18- en 19-jarigen, is relatief vaker sprake van ernstige delicten en worden relatief vaker vrijheidsbenemende sancties opgelegd. Bij deze groep jongvolwassenen is tevens vaker sprake van kenmerken die wijzen op problemen met opleiding en werk. Jongvolwassenen die volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht hebben relatief vaker een lagere opleiding gevolgd en afgerond en ontvangen vaker een uitkering dan jongvolwassenen die volgens het volwassenenstrafrecht zijn berecht. Verder blijkt uit dossiers van het NIFP dat bij jongvolwassenen die volgens het jeugdstrafrecht zijn berecht relatief vaker wordt gerapporteerd over kenmerken van onvoltooide ontwikkeling.

Contact:
wodc.asr@minvenj.nl

ASR op internet:
[WODC](#)
[Rijksoverheid](#)

U vindt het hele rapport hier:

[Prop, L.J.C., Laan, A.M. van der, Barendregt, C.S., Beerthuizen, M.G.C.J. & Nieuwenhuizen, Ch. van \(2018\). Adolescentenstrafrecht: Kenmerken van de doelgroep, de strafzaken en de tenuitvoerlegging. Den Haag: WODC.](#)

Onderzoeksrapport De toepassing van het jeugdstrafrecht bij jongvolwassenen in de praktijk. Een procesevaluatie van het adolescentenstrafrecht.

Het WODC heeft onderzoek verricht naar de wijze waarop het adolescentenstrafrecht in de praktijk wordt toegepast. Nagegaan is hoe bij verschillende ketenpartners de aparte bejegening van jongvolwassenen verloopt. De uitvoering van het adolescentenstrafrecht verloopt zoals beoogd. Sinds de invoering van het adolescentenstrafrecht is de toepassing van het jeugdstrafrecht bij jongvolwassenen toegenomen tot ongeveer 5% van alle strafzaken tegen 18 tot 23 jarigen. Er lijkt ketenbreed vaak overeenstemming te zijn voor wat betreft het ingezette traject. Dit wil ook zeggen dat als bij de vordering wordt besloten in te zetten op een jeugdstrafrechtstraject, hier ook veelal niet vanaf wordt geweken.

Er zijn meerdere aandachtspunten gesignaleerd die ervoor kunnen zorgen dat de aparte bejegening van jongvolwassenen niet verloopt zoals beoogd. Zo vindt de selectie van jongvolwassenen die in aanmerking (kunnen) komen voor het jeugdstrafrecht al vroeg in de keten plaats. Er is dan echter nog maar weinig informatie over de (persoons)kenmerken van de jongvolwassene. Ten tweede lijken de (contra-) indicaties voor het toepassen van het jeugdstrafrecht door de keten heen niet volledig te corresponderen. Bij sommige praktijkprofessionals van het Openbaar Ministerie, de reclassering en de zittende magistratuur heerst de overtuiging dat de ernst van het feit de toepassing van het jeugdstrafrecht in de weg staat. Dit is niet conform de memorie van toelichting. Ten derde bestaan er enkele factoren die de toepassing van het jeugdstrafrecht bij jongvolwassenen belemmeren. Zo vraagt de advisering over jongvolwassenen ten behoeve van een jeugdsanctie bij de reclassering meer inspanning, lijkt het in voorkomende gevallen lastig om geschikte jeugdhulp te organiseren en ligt de expertise van praktijkprofessionals die te maken krijgen met jongvolwassen verdachten voornamelijk op het volwassenenstrafrecht.

U vindt het hele rapport hier:

[Barendregt, C.S., Beerthuizen, M.G.C.J. & Van der Laan, A.M. \(2018\). De toepassing van het jeugdstrafrecht bij jongvolwassenen in de praktijk. Een procesevaluatie van het adolescentenstrafrecht. Den Haag: WODC.](#)

Animatie

Van bovenstaande projecten is er ook een animatie gemaakt! In [deze animatie](#) wordt in twee minuten uitgelegd wat de bevindingen zijn uit de bovenstaande rapporten.

Project Text mining als instrument voor het aanvullen en verbeteren van justitiële registratiegegevens

De toepassing van het adolescentenstrafrecht is maatwerk. Per individu kan de rechter besluiten om voor een jongvolwassene het volwassenenstrafrecht toe te passen of onder bepaalde voorwaarden het jeugdstrafrecht. Voor het monitoren van de toepassing van dit strafrecht is een betrouwbare indicator in geregistreerde gegevens nodig. Uit vooronderzoek bleek dat er op basis van gestructureerde (database-) gegevens geen optimale indicator was over het gebruik van het jeugdstrafrecht bij jongvolwassenen. Er zijn echter ook gegevens in de vorm van ongestructureerde vonnisteksten beschikbaar. Echter, het onderscheiden van zaken op basis van deze losse tekstuele informatie waarin het adolescentenstrafrecht is toegepast kost veel tijd en is een arbeidsintensief proces. Methodes rondom 'machine learning' kunnen een mogelijkheid om dit soort arbeidsintensieve scoringsprocessen te automatiseren.

In het project 'text mining ASR' wordt onderzocht of het mogelijk is om door middel van machine learning een classificatiestrategie te ontwikkelen waarmee rechtelijke uitspraken kunnen worden onderscheiden naar de toepassing van het jeugdstrafrecht volgens artikel 77c of het volwassenenstrafrecht bij jongvolwassenen. Daarbij wordt zowel gebruik gemaakt van de beschikbare gestructureerde gegevens en de ongestructureerde tekstbestanden met daarin relevante informatie over de uitspraken. De onderliggende vraag is in welke mate door textmining van vonnissen accuraat bepaald kan worden of het jeugdstrafrecht is toegepast binnen een strafzaak tegen een jongvolwassene, met het oog op monitoring. Deze vraag zal worden beantwoord in het scriptieonderzoek van Nazli Ander.

Aan het woord: Jiske Lems, beleidsmedewerker

"Sinds 2016 heb ik als beleidsmedewerker bij Justitie en Veiligheid het onderwerp adolescentenstrafrecht in mijn portefeuille en volg ik in die rol de verschillende onderzoeken die door het WODC worden uitgevoerd op dit onderwerp. De twee recent gepubliceerde onderzoeken, het kenmerkenonderzoek en de procesevaluatie, leveren interessante inzichten op in hoe het adolescentenstrafrecht in de praktijk werkt. Het is goed te zien dat er grotendeels overeenstemming is in de keten over welke jongvolwassenen in aanmerking komen voor een afdoening in het jeugdstrafrecht. Er worden uiteraard ook aanbevelingen gedaan om het proces verder te verbeteren en daar ga ik dan ook graag mee aan de slag. In overleg met de betrokken ketenpartners probeer ik eerst de uitkomsten goed te duiden en daarna maken we afspraken over hoe de aanbevelingen uitgewerkt kunnen worden. Juist hierom ben ik blij dat we meteen vanaf het begin van het adolescentenstrafrecht een uitgebreid monitoring en evaluatieprogramma zijn gestart, zodat we steeds kunnen zien wat er goed gaat en wat niet, en daar dan ook op kunnen inspelen."

Even voorstellen

Sinds september 2018 zijn er drie nieuwe medewerkers aan de slag gegaan die (een deel van hun onderzoekstijd) bijdragen leveren aan de ASR onderzoeksprojecten:

Kirti Zeijlmans is per september begonnen als onderzoeksmedewerker bij het WODC. Haar promotieonderzoek heeft zij gedaan bij de afdeling Orthopedagogiek van de Rijksuniversiteit Groningen en ging over het besluitvormingsproces van de matching in de pleegzorg. Binnen het onderzoeksprogramma gaat zij werken aan de internationale vergelijking en het overkoepelende onderzoeksrapport.

Take Sipma is per oktober begonnen als onderzoekersmedewerker van het WODC. Voor de ASR projecten houdt hij zich bezig met de internationale vergelijking. Daarnaast is hij binnen het WODC werkzaam op projecten omtrent cybercriminaliteit. Hiervoor was hij als promovendus verbonden aan de vakgroep Sociologie van de Radboud Universiteit Nijmegen.

Nazli Ander is een tweedejaars masterstudent 'Data Science and Entrepreneurship' vanuit Tilburg University en de Technische Universiteit Eindhoven. Vanaf september 2018 tot en met juni 2019 loopt zij stage bij het WODC en zal zij zich bezighouden met het dataminingsproject (zie hierboven). Zij wordt daarin vanuit het WODC begeleidt door Nikolaj Tollenaar.

Aan- en afmelden voor deze nieuwsbrief kan door een e-mail te sturen naar wodc.asr@minvenj.nl

Betrokken medewerkers:

dr. André v.d. Laan
Lise Prop, MSc. MA.
Kirti Zeijlmans, MSc.
dr. Rik Beerhuizen
Take Sipma, MSc.
dr. Nicolaj Tollenaar
Nazli Ander, BSc.

